

Soutěž o TGM

X.ročník
Školní rok 2016 – 2017

Společné úsilí jako cesta k demokracii

Autor práce: Ondřej Špale
ZŠ T. G. Masaryka Suchdol nad Lužnicí

Jmenuji se Ondřej Špale a jsem obyčejný žák 8. třídy na škole T. G. Masaryka v Suchdole nad Lužnicí.

Můj táta má však velmi speciální a náročný koníček. Včelaření. Stará se o včely celý rok a musí dbát na přesnost a píli, stejně jako samotné včely. V létě mu pomáhám s vytáčením medu. Sedím u nerezového medometu a žasnu, když ten tak náročný produkt, ta zlatohnědá láva, hypnotickým pohybem pomalu vytéká a „skládá“ se do nádob a konví. Přemýšlím, jak včely vlastně vědí, co je jejich cíl a za co pracují. Někdo je přece musí motivovat, aby se společnost nerozpadla a úl nevymřel.

To všechno královna. Je jen nepatrně rozdílná od obyčejné včely dělnice a přesto na ní ta společnost stojí.

Tak si tedy říkám: „Vždyť tohle se dělo i ve světě lidí!“.

Za dob prezidenta Masaryka každý přispíval svou prací pro stát, možná aniž by to sami lidé tušili.

Pojďme si tedy o Masarykovi něco říct ...

Byl to náš první československý prezident. To ale už všichni víme. Vždy se snažil prosadit mír a pravdu. Nesnášel násilí, ubližování druhým, utlačování a zesměšňování menšin. Bylo pro něj velmi obtížné například dávat rozsudky smrti, nejdříve chtěl znát všechny okolnosti a sám pročítal spisy trestného činu, aby jeho závažnost posoudil. Například v roce 1899 se zasadil o obnovení procesu se Židem Leopoldem Hilsnerem, který byl odsouzen za vraždu mladé Češky Anežky Hrušové v Polné. Podle pozdějších Masarykovým slov byla „Hilsneriáda“ zlá kampaň, plná nenávisti a pověr o rituální vraždě. Za své humanitární činy je Masaryk uznáván v mnoha zemích a byl oprávněně nominován na Nobelovu cenu míru. Nominován byl celkem šestnáctkrát. Za jeho mírové snažení si jako poctu Masarykovi vzala jeho fotografii na obal svého alba i americká skupina Faith No More. To je důkaz, že Masaryk není obdivován jen staršími generacemi, ale i mladými lidmi.

Po jeho zvolení prezidentem se ČSR rychle vzpamatovala z hrůz 1. světové války a stát se tehdy velmi rychle dostal do popředí Evropy.

Masaryk jezdil často navštěvovat Slovensko, rád tam čerpal nové síly pro svou práci.

Když projížděl přes malebnou obec Trnávka, povšimnul si krásných vyřezávaných včelínů zdejších obyvatel.

Po návratu do Čech společně s architektem Josipem Plečnikem sezvali na hrad slovenské tesaře z již zmiňované obce, kterou nedávno navštívil. S architektem Plečnikem a zručnými řemeslníky si nechal Masaryk v Lumbeho zahradách vybudovat krásný dřevěný včelín s na tu dobu velmi moderním vybavením. Hned první med, který se zde zrodil, putoval na prezidentský stůl a putuje tam dodnes. Včelín byl velmi prostorný. Jedna polovina patřila včelám, druhá byla zase dílna s medometem. Podle slov dnešních pečovatelů o včelín včely létají do hradních zahrad, do Jeleního příkopu nebo až na Petřín. Tato včelí společnost šla s naším státem skoro stejným krokem až do 2. světové války, kdy všechny včely zemřely na včelí mor. Po válce se však včelín začal renovovat a jeho obyvatelky se vrátily.

← Masarykův včelín

Masaryk velmi obdivoval přírodu a často navštěvoval zámky v Čechách i na Slovensku. Pobyty na zámcích byly často dlouhé i pár týdnů, a tak si vždy sezval množství hostů, kteří s ním trávili čas na vyjíždkách po lese a honech. Ty se většinou konaly na koních, které měl Masaryk velmi v oblibě. Na koni začal jezdit v poměrně pokročilém věku, nejspíše na radu doktora pro rovnání zad a páteře. Je známo, jak pan prezident Masaryk míval rád svého starého koně Hektora. Bylo to rozumné a hrdé zvíře, které se nedalo jen tak předhonorit.

Vždy ho před jízdou poplácával po šíji a podal kostku cukru. Hodně lidí se ho ptalo, proč dává koni odměnu už před jízdou, ale on vždy odpověděl: „Ale já bych chtěl, aby se ten kůň na vyjížďku taky těšil“. Takto s hlavou národa často jezdil i Karel Čapek. Ten vždy, když byla možnost, udělal s Masarykem rozhovor do novin nebo do svých knih.

← Prezident Masaryk na svém koni

Jako jeden z mála také mohu slyšet výpověď člověka, který žil v Masarykově době. Je to můj pradědeček Jan Kamiš, kterému je 95 let a vyprávěl mi, jak to vypadalo, když Masaryk zemřel. V té době mu bylo 15 let, takže skoro v mém věku. Vzpomíná, jak tehdy na poli vyvážel hnůj, když v tom v jeho rodném Rapšachu na kostele svatého Zikmunda starém skoro 600 let začaly znenadání zvonit starobylé zvony. Lidé se seběhli na návsi a davem už byla slyšet slova, že je Masaryk mrtev. Dalších pár dní prý lidé plakali, jako by zemřel někdo z rodiny, scházeli se v místních spolcích, jako byli baráčníci, Sokolové nebo hasiči, protože hlavně lidé na vesnicích měli k Masarykovi velmi kladný vztah. Pradědeček se ještě s Masarykovým odkazem setkal, a to proto, že pracoval v železničních opravách v Českých Velenicích, kde byl opravován a vystaven Masarykův salonní vůz.

Děda a já, dělí nás „jen“, 80 let!

Moc lidí, co žilo a vyrůstalo v době prvního prezidenta, už není. Ještě míň je lidí, co Masaryka viděli na vlastní oči. K takovým patří například česká herečka Zdena Procházková, která vzpomíná, jak se s Masarykem setkala, když byla ve škole. Chodili se dívat, jak pan prezident jezdí na koni ve Stromovce. Jednou k ní přišel Masarykův podkoní, vzal ji a posadil ji za ním na koně. Kousek se projeli a pak jí zase podkoní sundal. Zdena Procházková je také nejspíše poslední žijící osoba, která si podala ruku s panem Karlem Čapkem. Další takový člověk může být například rodák z Třeboně Alexandr Korb. Jeho tatínek měl uvítat Masaryka dne 18. července 1925 při návštěvě v Třeboni a vzal svého malého synka s sebou. S Masarykem se setkali na hrázi rybníka Rožmberk a ten údajně malého Alexe pochválil a pohladil po vlasech.

Hlavní důvod, proč toto píšu, je myšlenka, že prezident Masaryk měl v době vlády podobnou nebo i stejnou úlohu jako královna ve včelím úlu. Oba se snažili, aby jejich malý stát vzkvétal, prosadil se mezi ostatními, aby odolal proti nepřátelům a záškodníkům ve státě. Snažili se prosadit řád, ve kterém budou všichni obyvatelé spokojeně žít bez většího strachu zvenčí. Vždyť každý člověk ve státě, stejně jako včela v úlu, přece i každou malou práci nebo činnost přispívá státu tak, že je téměř nemožné, aby se rozpadl. Přitom si to ani člověk, ani včela nemusí plně uvědomovat.

Včely v úlu se od pradávna snaží nashromáždit med, díky kterému přežijí další rok. Med vznikne jen díky práci všech.

Stejně to může být i ve státě. Ve státě však vznikne demokracie, díky které může stát nejlépe fungovat. Při této myšlence se dostávám k úvaze, že med je vlastně jako demokracie.

Obě tyto věci jsou produkty dobře fungujících společností. Obě jsou ten „sladký“ cíl, po kterém ty společnosti touží. A obě zajistí, aby se společnost v dalších letech měla dobře. A o vznik těchto věcí se kromě každého v té společnosti zaslouhuje i osobnost, která stojí v čele a svým morálním kreditem společnost vede. A i když v úlu není přímo prosazována demokracie, přesto mezi světem lidí a včel existuje spojitost. A to právě cíl jejich snažení.

Ale bohužel, i ta nejlepší královna jednou zestárne a nahradí ji nová a mladá a záleží už jen na tom, jestli ta nová a mladá bude mít na věc stejné názory jako její předchůdkyně. Pokud ano, stát bude fungovat stále stejně. Pokud však ne, může mít názory lepší než ty dosavadní a stát zase zesílí a udělá krok vpřed. Jestli má však názory a myšlenky horší nebo v jejím plánu na vedení včelího státu bude chyba, pak musí ve státě proběhnout revoluce a změnit v něm systém.

A tak každý ve státě jen čeká, jestli bude budoucnost lepší nebo horší.

Jedno však vím.

V republice s vedením Tomáše Garrigua Masaryka byl náš stát nejbližší vrcholu.

Použité zdroje: TGM- život, dílo a odkaz pro současnost

Karel Čapek a T. G. Masaryk – Vítěslav Houška

Státní oblastní archiv Třeboň

http://cestovani.idnes.cz/neznamy-unikat-prazskeho-hradu-masarykuv-vcelin-fbq-/po-cesku.aspx?c=A071018_134546_igcechy_tom